

MEMÒRIA EXPLICATIVA DE LES RAONS QUE ACONSELLEN QUE EL PARLAMENT ADMETI A TRÀMIT I APROVI LA PROPOSICIÓ DE LLEI PER LA QUAL S'APROVA EL CESSAMENT I TANCAMENT DE LA TELEVISIÓ PÚBLICA DE CATALUNYA.

El 29 de setembre del 1982, el Consell Executiu de la Generalitat va aprovar el projecte de llei de creació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, i de regulació dels serveis de radiodifusió i televisió de la Generalitat. El text definitiu, després de passar el tràmit d'una ponència parlamentària marcada pel consens, va ser aprovat pel ple del Parlament el 18 de maig del 1983 i la llei es va publicar al Diari Oficial de la Generalitat (DOGC) el 14 de juny. Amb la denominació de Llei 10/1983 del 30 de maig, de creació de l'ens públic Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, va ser una de les primeres lleis aprovades per unanimitat per la cambra catalana.

Durant més de vint-i-tres anys, la llei de creació va complir el seu objectiu principal, contribuir de forma decisiva a la normalització lingüística i cultural de la ràdio i la televisió de Catalunya, així com tenir un paper cabdal en l'impuls i el desenvolupament de la indústria audiovisual catalana.

La primera llei de la Corporació va ser vigent fins al 18 d'octubre del 2007, data en què es va publicar al DOGC la Llei 11/2007, d'11 d'octubre. Amb aquesta nova llei, la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió passa a dir-se Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

En el seu preàmbul, la Llei 11/2007 declara que “la creació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, l'any 1983, i el desplegament que se n'ha fet fins a l'actualitat han estat unes de les fites de la història recent més importants en el procés de recuperació de les institucions d'autogovern i de normalització cultural i lingüística de Catalunya, i també han tingut un paper important en l'impuls i el desenvolupament de la indústria audio-visual catalana.”

La necessitat de la reforma es fonamentà en els canvis profunds que el sector de l'audiovisual havia experimentat durant les dues dècades de vigència de la primera llei de 1983:

- La superació dels monopolis de la ràdio, la televisió i les telecomunicacions, l'aparició de nous operadors i els múltiples avenços tecnològics, especialment en el camp de la digitalització, han modificat substancialment l'entorn sociocultural i competitiu en què s'han de desenvolupar els nous mitjans i serveis públics de comunicació audiovisual.
- L'exigència, en aquest nou context, d'una àmplia revisió dels models anteriors i una definició de la funció i les obligacions del servei públic. Aquesta funció ha d'incloure també mesures adequades per a evitar l'anomenada fractura digital en el trànsit cap a la societat de la informació i garantir l'accés universal a les diverses modalitats de difusió del coneixement, de la informació i de les expressions culturals.

El text de la Llei 11/2007, d'11 d'octubre, va ser consolidat pel Parlament en data 19 de novembre de 2019. Aquesta llei disposa:

AL CAPÍTOL 1.

Article 1. Objecte L'objecte d'aquesta llei és regular la prestació del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat, d'acord amb l'article 23.1 de la Llei 22/2005, del 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya, i establir el règim jurídic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais.

Article 2. Funció de servei públic El servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat consisteix, d'acord amb el que estableix l'article 23.2 de la Llei 22/2005, en la posada a disposició dels ciutadans de Catalunya d'un conjunt de continguts audiovisuals i dels altres serveis que es determinin en el contracte programa que la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais ha de subscriure amb el Govern de la Generalitat, i que és regulat pel capítol V, orientats a satisfer les necessitats democràtiques, socials i culturals dels ciutadans, a garantir un accés universal a la informació, la cultura i l'educació, a difondre i promocionar la llengua catalana i a oferir un entreteniment de qualitat.

AL CAPÍTOL IV.

PROGRAMACIÓ.

Article 22. Principis generals de la programació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais.

1. Els principis inspiradors i les línies d'actuació de la programació de servei públic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais són, a més dels que estableix la legislació aplicable en matèria de comunicació audiovisual, els que fixen el mandat marc i el contracte programa.

2. La programació de servei públic dels canals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais ha d'ésser plural per a tractar de satisfer les necessitats del conjunt de la població. Tots els canals i els serveis considerats de servei públic són de lliure accés. 3. La llengua institucional per a prestar el servei públic de comunicació audiovisual de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais és el català.

Article 23. Obligació de difusió d'obres europees, catalanes i independents Pel que fa a la difusió d'obres europees, catalanes i independents, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais resta subjecta al que estableix la legislació aplicable en matèria de comunicació audiovisual.

Article 24. Obligació de finançament de pel·lícules i sèries d'animació europees i catalanes.

1. La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais cada any ha de destinar, com a mínim, un sis per cent de la xifra total dels ingressos obtinguts en l'exercici anterior, d'acord amb el seu compte d'explotació, al finançament avançat de la producció de llargmetratges i curtmetratges cinematogràfics, de pel·lícules per a televisió, de pel·lícules de nous realitzadors, de pel·lícules experimentals, de documentals, de programes pilot i de sèries d'animació.

2. El contracte programa ha de concretar la proporció de finançament que s'ha de destinar a obres catalanes i, com a mínim, ha d'establir un percentatge específic per a les obres i per a les sèries d'animació produïdes per productors catalans independents.

Article 25. Accés social L'ordenació dels espais de ràdio i de televisió s'ha de fer de manera que hi puguin accedir els grups socials i polítics més significatius. Amb aquesta finalitat, la Corporació

Catalana de Mitjans Audiovisuals ha de tenir en compte els criteris objectius de la representació parlamentària; la implantació política, sindical, social i cultural, i l'àmbit territorial d'actuació, les indicacions del Consell Assessor de Continguts i de Programació, i les recomanacions que el Consell de l'Audiovisual de Catalunya hagi establert sobre aquest tema.

La Resolució 3/VI del Parlament de Catalunya instava el Parlament a modificar sistema de comunicació audiovisual de Catalunya, considerant que era insuficient i inadequat a la realitat del moment i reconeixent la importància estratègica, econòmica i política del sector audiovisual i la necessitat de tenir una normativa pròpia, catalana, en aquesta matèria. La Llei 2/2000, del 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que va crear la primera autoritat reguladora independent a l'Estat espanyol, va ser la primera conseqüència d'aquest mandat. La voluntat del legislador era que Consell de l'Audiovisual de Catalunya esdevingui una veritable autoritat reguladora independent que compleixi les funcions de vigilància i control sobre el sector, amb la garantia que aquest control no sigui influït per consideracions polítiques a curt termini.

Fruït del mateix mandat parlamentari, va ser la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la Comunicació Audiovisual de Catalunya, que en la seva exposició de motius fa una important declaració:

“Aquesta llei es fonamenta en el dret dels ciutadans de Catalunya a disposar d'un sistema audiovisual que reflecteixi llur realitat immediata a partir de formes expressives vinculades a llur ventall de tradicions, és a dir, l'entorn simbòlic, i ha d'atorgar a la Generalitat, en defensa dels drets i els interessos dels ciutadans, la capacitat d'intervenir en la regulació dels operadors i els continguts. És per aquest motiu que Catalunya, com a comunitat amb un patrimoni cultural específic, no pot ésser considerada només una part dels grans mercats de consum audiovisual proveïts des de fora de la mateixa comunitat mitjançant operadors i continguts sorgits d'altres tradicions.”

El Títol III de la Llei 22/2005 està dedicat íntegrament a la regulació del servei públic audiovisual a Catalunya.

L'article 26.1, sobre les missions del servei públic audiovisual de la Generalitat, disposa que la missió del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat és oferir a tots els ciutadans de Catalunya, un conjunt de continguts audiovisuals i serveis orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals i a una oferta d'entreteniment de qualitat. A aquest efecte, s'han d'emprar tots els llenguatges, els formats i els gèneres propis de la comunicació audiovisual que resultin més adequats en cada cas.

L'apartat 3r. d'aquest article, estableix les missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual, entre les que destaquem:

b) La transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social i cultural, i també amb l'equilibri territorial.

c) La difusió de l'activitat del Parlament, dels grups parlamentaris, de les organitzacions polítiques i socials i dels agents socials de Catalunya.

f) La promoció, el coneixement i la difusió de la llengua i la cultura catalanes, dins el marc general de la política lingüística i cultural de la Generalitat, i també de l'aranès en els termes establerts per la legislació vigent.

g) La promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses presents al territori de Catalunya. En aquest context és necessari l'ús de tots els llenguatges, formats i discursos que dins el respecte i l'atenció a la diversitat i el pluralisme, permetin el diàleg, la comprensió i la cohesió entre les diverses opcions, i entre les diverses àrees del territori de Catalunya.

i) El reforç de la identitat nacional com un procés integrador, en evolució constant i obert a la diversitat.

j) El subministrament de continguts i serveis audiovisuals dirigits als sectors més amplis i diversos de l'audiència, amb una atenció especial als col·lectius més vulnerables, tot promovent el coneixement, la influència i el prestigi del servei públic dins el marc general de l'espai català de comunicació audiovisual.

k) La definició, l'aplicació i l'impuls, dins l'espai català de comunicació audiovisual, d'un model de comunicació basat en la qualitat, la diversitat en l'oferta, el foment de la innovació, el respecte dels drets dels consumidors i l'exigència ètica i professional.

l) L'afavoriment de l'accés dels ciutadans de Catalunya a la formació, la difusió, el coneixement i la divulgació màxims dels principals esdeveniments polítics, socials, econòmics, científics i esportius de la societat de Catalunya i les seves arrels històriques, preservant d'una manera especial la memòria històrica i el patrimoni dels seus testimonis, i la promoció de les expressions i manifestacions culturals més diverses, particularment de les vinculades a l'ús dels mitjans audiovisuals.

m) La contribució a estrènyer els vincles, mitjançant la cooperació i les activitats que li són pròpies, amb la resta de comunitats de llengua i cultura catalanes.

n) La contribució al desenvolupament de les indústries culturals catalanes, especialment les audiovisuals, la promoció de la creació audiovisual i de noves formes d'expressió en aquest àmbit.

o) La difusió del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat més enllà del territori de Catalunya com a mecanisme de projecció exterior de la cultura, la llengua i els valors de la societat catalana mitjançant la utilització de les tecnologies més adequades a aquest efecte.

En el decurs dels darrers quinze anys, i amb especial intensitat en els últims cinc, s'han vulnerat els principis fundacionals que van motivar la creació de Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i la regulació d'un marc propi de la Comunicació Audiovisual, això és, contribuir com a servei públic de primer ordre a la normalització lingüística i cultural de Catalunya i impulsar i potenciar la indústria audiovisual catalana.

S'han incomplert de manera reiterada i greu l'article 2 del Capítol Primer i l'article 22 al seu punt 2, així com els articles 23, 24 i 25 de la Llei 11/2007, d'11 d'octubre. I s'han incomplert i s'ha pervertit

el sentit i la finalitat de la majoria de previsions que abans hem destacat de l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la Comunicació Audiovisual de Catalunya.

Amb un clar biaix ideològic subjecte a les urgències electorals dels partits amb més pes en el comandament de la Televisió de Catalunya, s'ha confós deliberadament la difusió de la diversitat de les expressions culturals i regionals catalanes amb la castellanització creixent dels continguts i de la perspectiva amb què s'informa. S'ha potenciat l'agreujament de la disglòssia que afecta tota llengua sotmesa a un perllongat intent de genocidi cultural, sota la falsa bandera d'un pretès bilingüisme que respon a criteris ideològics i d'oportunisme electoral a curt termini i contravé tots els coneixements acumulats i les recomanacions que s'han fet des del camp de la sociolingüística.

S'ha confós la necessitat de normalitzar l'ús de tots els llenguatges, formats i discursos que dins el respecte i l'atenció a la diversitat i el pluralisme, permetin el diàleg, la comprensió i la cohesió entre les diverses opcions, i entre les diverses àrees del territori de Catalunya, amb la incorporació creixent de continguts en castellà i la reducció de la llengua catalana a un sol registre, que és el que més es fa servir a programes, entrevistes i àdhuc informatius: una mena de patuès fortament interferit per la llengua castellana a nivell sintàctic, lèxic, morfològic i fonètic.

S'ha descurat completament la transmissió del patrimoni, històric, lingüístic i cultural i el reforç d'una identitat nacional integradora a les noves generacions d'infants i joves. Tot això en un context marcat per la globalització, la digitalització i la incorporació massiva de nous ciutadans d'altres països de parla no catalana.

El tancament del Canal 3XL a l'any 2012 ha esdevingut un cop letal contra la transmissió de la llengua i patrimoni cultural i històric a les noves generacions. La programació adreçada a infants i joves dels darrers deu anys, insuficient, de baixa qualitat i incapaç, d'altra banda, de superar la fractura digital, ha contribuït a que joves i infants migrin progressivament cap a continguts en xarxa, plataformes privades i canals de televisió en llengua castellana de manera primària o secundària (com a llengua de subtitulació).

L'absència d'una programació adreçada a infants i joves de qualitat que esdevingui un referent prou potent tant pel que fa al compliment de la funció pedagògica, de normalització lingüística i cultural del país, com pel què respecta a oferir continguts culturals i d'entreteniment adaptats a la nova societat digital, ha contribuït notablement a la disminució del nombre de parlants inicials i de parlants habituals en català entre infants i joves.

Així, segons les dades publicades per l'IDESCAT, de 2018, sobre la llengua inicial, d'identificació i habitual dels joves de 15 a 29 anys situen la llengua catalana en una mitjana del 35,3 % en el global dels tres capítols esmentats, i la castellana en una mitjana del 46,2 %.

Els actuals programes adreçats a un públic jove s'han centrat a promoure continguts digitals en llengua castellana o en un dialecte fortament interferit pel castellà, contravenint la principal raó de ser de la Televisió de Catalunya. Mentrestant, els joves creadors de continguts digitals en llengua catalana, no disposen de cap servei públic audiovisual que promogui un ampli coneixement i repercussió de les seves creacions i que potenciï la seva projecció, si s'escau, més enllà de l'àrea geogràfica de la llengua catalana.

En la mateixa línia, s'ha incomplert la missió de promoure la indústria audiovisual catalana de manera cada vegada més flagrant. El percentatge de produccions de cinema i televisió en llengua catalana és irrisori en comparació amb els recursos que la Televisió de Catalunya i la Generalitat han dedicat a produir o col·laborar amb la producció de continguts audiovisuals en llengua castellana. Els Premis Gaudí dels darrers anys en són el més clar exponent.

S'ha incomplert de manera flagrant la missió d'estrènyer els vincles, mitjançant la cooperació i les activitats que li són pròpies, amb la resta de comunitats de llengua i cultura catalanes i la de difondre el servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat més enllà del territori de Catalunya com a mecanisme de projecció exterior de la cultura, la llengua i els valors de la societat catalana. El tancament de la Delegació de Perpinyà, tímid intent de complir aquests objectius, al·legant raons pressupostàries que es contradiuen amb els grans dispendis de mitjans que s'han fet per raons d'oportunisme polític i de curt termini (com la cobertura de les eleccions presidencials dels EUA o el manteniment d'un canal com Esport3 d'elevat cost i migrat compliment de les missions específiques del servei públic audiovisual), n'és un clar exponent.

El manteniment d'una plantilla sobredimensionada, amb un cost i unes remuneracions privilegiades que s'allunyen progressivament de la mitjana salarial del país, en cap cas es pot justificar si ens atenem a la progressiva pèrdua d'audiència, a la creixent externalització de gran part de la programació i a l'evolució de la Televisió de Catalunya cap a un model de televisió espanyola d'àmbit regional o provincial.

L'evolució de l'oferta de llengua en les cadenes de més audiència és demolidora:

- A 2008, es repartia a raó d'un 68 % en castellà i un 32 % en català, percentatges que es van mantenir estables fins a 2011.
- A 2012, any en què es va tancar el Canal 3XL, l'oferta de llengua castellana s'enfilava fins a un 78 %, mentre que la catalana baixava fins al 22 %.
- A 2019, el percentatge d'oferta de llengua castellana en les cadenes de més audiència va assolir el 90%, mentre que l'oferta de llengua catalana baixava a un 10 %.

Al seu torn, l'audiència anual per cadenes i llengua, ha experimentat també una evolució negativa, en clar detriment de la llengua catalana:

- A 2008, l'audiència en llengua castellana era d'un 72,7 % i la catalana d'un 21,8 %.
- A 2019, l'audiència en llengua castellana era d'un 78,9 % i la catalana d'un 18,9 %.

L'externalització progressiva i creixent de la programació ordinària (excepte informatius) ha esdevingut un mecanisme per a afavorir productores i empreses privades afins a la direcció política del servei, productores i empreses que sovint tenen vincles directes o indirectes amb col·laboradors i, àdhuc, personal que ha estat al servei de la televisió i/o la ràdio públiques. Productores privades que han subvertit els principis fundacionals de la CCMA, l'han allunyat definitivament de la seva funció de servei públic i han convertit la Televisió de Catalunya en la seva plataforma de promoció comercial i professional per a poder fer el salt al mercat espanyol, és a dir, en llengua castellana.

El menyspreu reiterat per part dels productors i directors de programes en horari de màxima audiència -inclosos alguns professionals en plantilla dels serveis informatius-, cap a la llengua i cultura catalanes ha arribat fins a l'extrem de potenciar i defensar la disglòssia com a nova normalitat

i la substitució de la llengua catalana per una mena de patuès fortament interferit pel castellà, pràctiques que a tot arreu on s'han desenvolupat contribueixen a la definitiva substitució lingüística i, per tant, del *demos* d'una nació.

En els darrers cinc anys, la Televisió de Catalunya ha esdevingut una televisió subsidiària i dependent dels marcs culturals i de referència propis de les televisions espanyoles, que ha renunciat a la funció de normalització lingüística i a la projecció internacional de la llengua i cultura catalanes. Que ha renunciat definitivament a oferir una visió catalana de tot allò que s'esdevé al país i al món.

Els fets de 2017, amb la convocatòria i celebració d'un referèndum d'autodeterminació que per imperatiu legal havia de ser vinculant, fan que aquest allunyament dels principis fundacionals i de les missions específiques del servei públic audiovisual i la renúncia a normalitzar la llengua i cultura catalanes sigui encara més intolerable.

Amb un total menyspreu cap a la majoria sobiranista del país, que s'ha expressat de manera persistent d'ençà les eleccions de setembre de 2015 i que va dictar un mandat clar i inequívoc en aquell referèndum de 2017, la Televisió de Catalunya ha normalitzat el vet i la discriminació antidemocràtica i sectària contra entitats socials, partits o plataformes polítiques i altres representants de la societat civil que dissenteixen del relat i la direcció política dels governs autonòmic i espanyol.

S'ha normalitzat també l'apropiació del servei per part de les formacions polítiques que controlen la CCMA, subjectant relat, continguts i informació a les seves estratègies polítiques i electorals, fins al punt d'oferir un producte esbiaixat que ens allunya de les societats democràtiques del nostre entorn geopolític.

S'han aplicat criteris informatius i culturals de manera sectària, vinculada als interessos electorals de les formacions polítiques que tenen més pes en el control dels mitjans audiovisuals la CCMA, deixant la llengua i la cultura catalana en una situació d'indefensió similar a aquella en què es trobava quan es va prendre la decisió de crear mitjans de comunicació públics del nostre país amb la intenció de protegir la nostra cultura i identitat.

El funcionament de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i, molt particularment, de la Televisió de Catalunya, altera de manera flagrant la salut democràtica del país i posa en greu perill la normalització lingüística i cultural.

És per tot això que la comissió promotora de la present iniciativa popular considera que és necessària l'aprovació de la llei que us proposem.

Barcelona, 13 d'abril de 2022